

طرح جامع استان هرمزگان بخش : انرژی

مجری طرح: پژوهشکده اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس

مدیر مسئول طرح : دکتر حسین صادقی

کارفرما: استانداری هرمزگان

سال خاتمه طرح: تیرماه ۱۳۷۸

واژگان کلیدی: انرژی، نفت، گاز، راه آهن، برق

خلاصه‌ای از نتایج و کلیات تحقیق:

این تحقیق که به سفارش استانداری هرمزگان تهیه گردیده مشتمل بر ۵ فصل می‌باشد. در فصل اول بصورت اجمالی به وضعیت بخش انرژی استان هرمزگان پرداخته می‌شود و در فصل دوم وضعیت عرضه و تقاضای فرآورده‌های نفتی، عرضه و مصرف گاز طبیعی و همچنین وضعیت عرضه و تقاضای سوخت‌های جامد مورد بررسی قرار می‌گیرد.

در فصل سوم به بررسی وضعیت انرژی ثانویه (برق) در این استان پرداخته می‌شود و ابتدا تقاضای نیروی برق در منطقه مورد بررسی قرار گرفته و در ادامه کم و کیف عرضه برق و همچنین تاریخچه و موقعیت جغرافیایی نیروگاه بندرعباس و مشخصات فنی و قسمت‌های مختلف نیروگاه مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد.

در ادامه و در فصل چهارم به بررسی نیروی انسانی و اشتغال در بخش انرژی پرداخته می‌شود؛ در بخش اول این فصل به بررسی کم و کیف شاغلین بخش انرژی (از نظر سن، جنس، کارکنان مهاجر و محلی) به تفکیک در دو بخش برق و نفت پرداخته می‌شود و در بخش دوم، تخصیص سطوح مختلف مهارت شاغلین در این دو بخش مورد بررسی قرار می‌گیرد.

و نهایتاً فصل پنجم این تحقیق به بررسی ارزش افزوده بخش انرژی می‌پردازد؛ این فصل شامل دو قسمت است که در قسمت اول میزان کل انرژی تولید شده برحسب واحد انرژی محاسبه شده و در قسمت دوم قیمت و ارزش انرژی‌های تولید شده در منطقه مورد بررسی قرار می‌گیرد.

بخشی از نتایج و برنامه‌های پیشنهادی این تحقیق در سایر بخشها بشرح زیر می‌باشد:

پایین بردن فرآورده‌های دامی و ناچیز بودن زراعت استان نسبت به کل کشور، بخش زراعی و دامی ضعیفی برای استان ترسیم می‌کند. لذا تاثیر بخش انرژی را باید در مورد صنایع، حمل و نقل و بخش تجاری استان دید. البته در مورد بخش خانگی هم با گسترش شبکه برق روستایی می‌توان امیدوار بود که سطح فرهنگی در روستاها ارتقا یافته و بر میزان زاد و ولد تاثیر مثبت گذارد و انگیزه‌ای برای فعالیتهای اقتصادی سودآور (از طریق برنامه‌های رادیو-تلویزیون) در روستاییان ایجاد نماید. علاوه بر آن برق رسانی

به روستاهای منطقه، رفاه نسبی اهالی را از طریق دسترسی به وسایل برودتی (بویژه در فصول گرم) بالا خواهد برد.

صنایع نفت و گاز، صنایع دریایی، یسمان و آلومینیوم از بخشهایی هستند که در ارتباط تنگاتنگی با بخش انرژی قرار دارند. افزایش ارزش افزوده در بخش انرژی موجب اشتغالزایی، درآمدزایی و کاهش فقر در شهرهای دارای تاسیسات مختلف تولید انرژی خواهد شد.

بطور مشخص مثلاً با احداث پالایشگاه گازی عسلویه، علاوه بر ایجاد اشتغال موقت، نیروهای تحصیل کرده از خود استان و سایر استانهای کشور را به خود جذب و حمل و نقل دریایی گاز و شبکه گازرسانی به سایر نقاط کشور را تقویت کرده و بخشی از مایحتاج مجتمعهای پتروشیمی کشور و صنایع سنگین در استانهای همجوار (از جمله مس سرچشمه) را تامین خواهد کرد.

تقویت قدرت تولید برق سبب تشویق صنایع مرتبط از جمله در فرآوری محصولات دریایی، سردخانهها و کارخانجات آرد استانی خواهد شد. علاوه بر همه اینها، نقل و انتقال انرژی تولید شده (نفت و فرآوردههای نفتی و گاز طبیعی) سبب گسترش شبکه حمل و نقل و اشتغالزایی در این بخش خواهد شد. حتی در صورت صادرات گاز طبیعی و سایر فرآوردههای نفتی مازاد بر نیاز داخل استان، منابع ارزی قابل توجهی از افزایش ارزش افزوده بخش انرژی قابل تصور می باشد که علاوه بر واریز به حساب ارزی کشور، استان را هم از طریق بودجههای سالیانه تحت تاثیر قرار خواهد داد.

در خاتمه گفتنی است بهترین شیوه برای تعیین اثرات برنامههای پیشنهادی بخش انرژی در سایر بخشها، تنظیم جدول داده-ستانده استان و مشخص کردن ضرایب فنی است که نشان می دهد هر بخش با سایر بخشها چه مبادلاتی دارد و البته در طول زمان این ضرایب هم تغییر خواهد کرد. لذا پیشنهاد می شود جهت مطالعه عمیق تر، جدول داده-ستانده استان در یک سال مشخص و با تاکید بر ارتباط بین بخش انرژی و سایر بخشها مورد مطالعه قرار گرفته و با پیش فرضهای مشخص در مورد تحولات ضرایب فنی، تاثیرات بین بخشی در آینده معین شود.